

אשר יאמר עליהם הענין ההוא בהקצאה ולא יהיה יותר עד שהשיגו צשויו ועצר עליו ואם היה כן יתחייב הדמיון ואומר כן רלוי שיהיו תאריז העלמים אשר יתקצו צלתי דומים לתאריזים ירלה כן רלוי שתאריז העלמיים אשר רלוי שיחשבו צלתי דומים לתאריזים :

פרק גז ידוע כי האלימות וקרה קרה לנאמל זה קרה לרז ז"ל להאמכוו אחר דברי צן קינל באל שפאל ולזה השיגו התפיסה וזה הלז ואמנס זה שאין קנה למליחותו והוא השם ית' כי זה אמרנו עליו ית' שהוא מחויב האלימות תהיה אלימותו עליו ואמחתו ועליו אלימותו ירלה כי ענין מחויב האלימות אינו ענין נוסף על האלימות חוץ לנפש אלז אלימותו הוא עליו וחיוז אלימותו מחויב ומטבעו על שאין לו עלה וכללו הוא שב על סקור העלה ר"ל שיהיה אלימותו עליו וזולתו וכללו זה שקיים לזולתו שלל ומונו במדרגת אמרנו בנאמל שהוא אחד חסד זה שהאחדות לא יצין בנאמל ענין נוסף על עליומותו חוץ לנפש כמו זה שיוצן מאמרנו בנאמל לכן ואמנס יוצן ומונו ענין העדרי והוא העדר החלק וכן מחויב האלימות אמנס יוצן ומחויב האלימות ענין העדרי שפטו עליומותו והוא שיהיה חיוז אלימותו בעליו לא בזולתו ר"ל שאמרנו מחויב האלימות אינו שאין לא עלה מועלת אלז הוא תאז חיוז שכלי לא נוסף מחויב ומטבע אין לא עלה כלל לא מועלת ומחוץ ולא היא חלק ומונו וכן אמרנו אפשר האלימות ועליומותו אי אפשר שיוצן ומונו תאז נוסף על העלמות חוץ לנפש כמו זה שיוצן מן האפשר האמתי ואמנס יוצן ומונו שעלמותו גורז שלל יהיה האלימות מחויב אלז בעלה והוא יורה על עלמות כאשר נכללה ומונו עלתו לא יהיה מחויב האלימות לעלמותו אלז צלתי מחויב ר"ל שלל ומונו חיוז האלימות ובכלל שהמחויב האלימות ומונו זה שהוא מחויב בעליו ומונו זה שהוא מחויב בעלה אינו מחויב בעליו ואלה ההבדלים אינם הבדלים עלמיים ר"ל חולקים לעלמות ולא נוספים על העלמות ואמנס הם ענינים שלולים ולרופים ולכן כאשר תצין מן האפשרות ענין שכלי לא יחויב שיהיה אחד מהם מורכב וזה הלז ויצא זה בזולת זה המקור וכו' עוד אמר ומונו שהמנין אינו עלם האמניים כן אין האחדות עלם הדבר המאחד כי אלו כלם מקרים כזר אמה רואה כי הרב לא הבדיל צין האחד המספרי אשר ילקח מלד שהוא בפועל ר"ל המהות וזה כי המהות אשר הוא בליור לזד אס נאמל חוץ לנפש ככה הוא ליור אמתי אלז אס לא נאמל חוץ לנפש ככה הוא ליור דמיוני ר"ל בנפשו וצין האחד הנלקס מלד שהוא נאמל חוץ לנפש ר"ל כזה אשר יורה על זה שירה עליו הנאמל וההיות כמו שלל הבדיל צין הנאמל הנאמר על הלודק וצין הנאמל הנחלק למאמרות העשרה ובאמת כי הרב הלך בזה דרך צן קיני ולא נאמר ללכת דרך עקבות ארסטו כמו שהודעתין וליחרון להצת האמת אודיעך כי האלימות הוא המהות כי לא יעמוד המהות כאשר נדמה העדר האלימות ואמר המהם נקט על צן קיני בזה המקור והפאל וזה האיש שהוא משתלל לשלל מן העלה הראשונה זה שכל הנאמלות שלוליות ומונו ר"ל שיהיה להם תאז האלימות מקרה נוסף על המהות אמנס האלימות אשר הוא זולת המהות הוא אשר בנפש אשר ענינו בענין הלודק פי' אצ"ר בעלשון העברי יאמר על הדבר הנאמל לודק וככה האחדות אשר הוא התחלת המאמר הוא בנפש והוא אשר פעלה הנפש בנאמל עליו והוא מקרה צו כי עשתה אחד כאשר הבינה צו שהוא אס אחד בהתדבקות או אחד בצורה בענין האישים בעלי הלורות או בגדר ובאלימות והוא הפשוט בקו קוג ומקוי המאמרות והוא זה שלל יחלק בגדר צלותו הסוג כמו הנקודה שלל מתחלק או בגדר לא באלימות בענין צמחות הכולל שלל יחלק צמה שהוא ידוע אחד והוא נחלק אל אישים ואמנס כשתחלק האחד בעליו צמה הוא נאמל חוץ לנפש אינו אלז הנאמל בעליו והאחדות הוא צו בזה הנה האחדות אשר הוא התחלת המאמר הוא בנפשו ומטבעו צלתי טבע הדברים אשר יאמר עליהם שם האחד ואמנס האחד הנאמל בעליו בנפש חוץ לנפש ובכה הוא מורה על הדברים כמו שירה עליהם שם הנאמל ושם ההיות אמנס הדברי הנאמל לזה האיש אשר הוא האחד המספרי אינו זולת המאמר עליו כי הוא כפילת האחדים ולהיות שיואל לו ר"ל לאחד המופשט כל זה שיואל לאישים אשר הוא חוץ לנפש ר"ל בהשגת גדרה בטבע והרצוי בענין באחדים המחויבים כחמק הענין על צן קיני ומטע שהאחד יורה על מקרה דברים אשר יאמר עליהם שם האחד ר"ל שהאחדות תאז נוסף על הנאמלים האחדים וזה המקרה והוא האחדות נאמנה ונאמר עשרה בהמות הדברים המחויבים כשיחזיר אליהם ונאמר שהאחדים עשרה בענין בקוסים ששם עשרה הנה זה הלז מן האלימות לאחד מלד שהוא התחלת המאמר אינו דבר נאמל חוץ לנפש ואמנס הוא דבר משעלהו המושגבה בנאמלות מלד הענינים אשר ונינו צם או מקלמם והנקודה בזה הלז היא יותר קרובה אל האלימות חוץ לנפש ולזה נאמר צה שהיא אחדות בעלת מלז א"כ האחד כאשר נלקס מלד שהוא בפועל ר"ל בנפש היה טבעו צלתי טבע הדברים אשר יאמר עליהם שם האחד והוא

באוד נרבוני לספר מורה נבוכים חלק א'

גדרו שהוא הדבר הנכלי מתחלק בפנים ון הפנים ובאשר נוקח אצל נאמל סוף לכפש ר"ל
בכח היה מורה על זה שורה עליו שם הנאמל וההיות והכחמו סוף לכפש כח שהוא סוף לכפש
בנאמלות ואפי' בפשוט נקוב העלם אשר הוא הראשון לכל זה שיומל לכל הנאמלות והראשון
ענין כללי מתחלק כולל ואחד כולל לא עלם כמו שיאמרו האומרים בלירות ולא נוקרה כמו
שימאמר חכ"ם ואומנם הכה אחד כן ר"ל בהתמזקות או בפרידה ר"ל בגדר או בלירה או במהות
ר"ל בגדר ולא במאליהות ואין כל זה שיומל הוא נאמל בעלמו סוף לכפש והשתכל זה המקום
כי זו עומק גדול:

פירק נח ואומר כי התאר אינו אשר ייסד המאמור לצד ירלה כי אומנו כולל אומנו איסד כי
התאר הוא זה שיתואר זו הדבר ויכונה אם נוקריי ואם עלומי ויהיה כולל
או איסד ואשר זאת ההקדמה אומר שהשם יתבדך בדר כל המופת שהוא אומני הנאמלות
אין הרכבה זו ח"ב ון השקר שיהיה לו תאר חזי ירלה כי יהיה מורכב ומתאלי נסתה
דלא יהיה פשוט גם כי כל מורכב ומתאלי לו עלה אומיית סמור הנאמל נסתה והאומות
הביא אל שמויצי הנאמלות אין לא עלה מופעלת ולא עלה מוקנלת ובאשר הניחו עלמות
ותארים בדר הניחו עלה מוקנלת ואשר יקשה על מי שיאמר שהוא עלמות ותארים נוספים
על העלמות והם האשעריה כי לא יניחו התארים עלמותיים כמו שניחו זה הכולרים הוא
שיהיה עלמות תנאי במאליהות התארים והתארים תנאי בשלימות העלמות ויהיה המוקרץ
מזה דבר מוסיז המאליהות ר"ל נאמל אחד אין זו עלה ולא עולל זה אין תשובה מומנו בלמות
כאשר הוכח שהנה דבר המוסיז המאליהות בעלמותו כי יחויז שיהיה אחד מכל הפנים ובלתי מורכב
כלל מתאלי נסתה ועלה ועולל כי לא יהיה מוסיז המאליהות בעלמותו כי לא נאמל דבר מורכב
מעלמותו לפי שרצי הפלסופים ואם אמו עובר נוקרים קדומים כהנחם השמים קדומים והם
עלמות ותארים אצלי מופל נגלה זאת קשר קדום מוקשר קדום זה שההרכבה תנאי במאליהות
ר"ל במאליהות הדבר המורכב מעלמותו ואי אפשר שיהיו החלקים הם מופלים להרכבה לפי
שההרכבה תנאי במאליהותם ולכן כל חלקי המורכב והענינים הסדעים כאשר נפרדו לא
יהיה השם הנאמור עליהם אלא בשמוץ ביד ובגרל אשר החלקים לא יד ולא רגל עוד אחר
למנם תארי ההרחקה הם אשר לריך שיעשו להישייר השכל למה שלריך שיאמרו זו ית' כי
לא יגיע מלדס רבוי גם כאשר ידמו בלדדים מתחלפים והמשל זו שנה התבאר לנו במופת
וכו' הכה אומור לך כמו שאמר ד"ר שהיות העלמות האחת בעלת תארים רבים לרופים
אז שוליים אז מדומים בלדדים מתחלפים ומכללי שמהיה לוחה העלמות מתרבת צרבי
התארים מה זה הענין לא יכחיש מאליהותו אחד ון הפלסופים כמו היות הדבר נאמל
אז אחד ואפשר אז מוסיז כי הדבר האחד צעניו כאשר נבחן אצל זה שיקודר אומנו דבר
אחרו נקרא יכול אז מופל ובאשר נבחן אצל התיסדור אחת ומשתי הפעולות המוקבילות נקרא
רולה ובאשר נבחן אצל השיגור לפעול נקרא יודע ובאשר נסתה הידיעה ואשר היא השגה
וקצה לתנועה נקרא חי"ב הסי הוא המשיג המותנוע מעלמותו ואומנם אשר מונע מאליהות
אחד פשוט בעל תארים רבים עומדים מעלמותם ופסרט אם היו לוחם התארים העלומיים
מאמלים צופעל ואומנם אם היו בכח אינו נאמנ אלא הפלסופים שיהיה הדבר אחד צופעל רב
בכח זהו אלא ענין חלקי הגדרים עם הנגדר והנראה לי כי התארים הג' צופעל אלא
הכולרים והעלם אחד לא שיהיו בכח כמו שאמר ד"ר ולכן יאמרו שהאל ג' והג' אחד כי יניחו
הג' צופעל כמו שיתווארו אחד רק מתואר בתארים ולכן המאליהות אל הכפש דמו הפועל הכללי
אל הפעול הורה הכפש עוד בכר גלה קוד נפלל ואמר ואשר כן השגנו עזה הנאמל אין
מאליהותו אשר הוא עלמו מקסיק לו שיהיה נאמל צלל מופעות ואחרו מאליהות רבות
ירלה מאזי צנה הוא הנאמל ההוא כמו שאמר ית' כל חלקי צעניו ובאשר לא יסתנה הוא
לא יסתנו המופעעים אומנו כמו שאמר חגי' ה' לא שניתי ואחם צני יעקב לא כליתם ירלה כי
הם מיוחסים אליו במדרגת המינים ובאמת יסאס יסא גדול עוד בחר ואמר ואין זה הכפש
החום ון האם שהוא נוקריי ולא כחיוז האור ון המושג שהוא טעני בלא קדור אצל הכפש יושך
לו מאזי צנה הוא הנאמל ההוא עמידה וקיסר וקדור בהנחגה מתוקנת ונכלל בחיור המושכל
מהשכל אז יהיה ענינו שליט העדור ירלה כאמורנו יכול שפולל העדר היכולת שהוא הליחות
עוד כשאר שורה רבה מענין גדול תסכנה ואמר לא תעשה גם כן אלה השליחות ואל תמירם
עליו ית' אלא בפנים אשר יענת עוד אחר כמו שאלמר בכתל לא רואה כבר ידעת מזה שקללת
ומאלכת המאזין כי השליטה שני מינים האחת השליטה המיוחדת כמו שאלמר בלעם אינו רואה
והיא השליטה האומית והשני השליטה המעוללת והוא שישלול ון הכושא זה שאין דברו שיעלל
זו וכמו הכותל אינו רואה והיא תשליטה הכוללת והוא מוצאר שאם נאמר השם ית' בשליטה

האיומהות או נרלה בתארים האמיתיים שנית העדרם ונרלה בשלילה השלילה האיומהות הזה
 חס נשול ון הנורא הליחות או הסבלות או השניה לא יורם ולא יען הכה נחמיי שיהיה
 מדרכו שיתאר גם לא נששול וחס לכן נחר שלרין שננין בשלילה זו ית' השלילה הכוללת ולא
 מהיה שלילה לזדקת והוא חזרו ולא תעשה ג"כ נאלו השלילות ולא תשלם עליו ית' אלף נפנים
 אשר ידעת והיא השלילה הכוללת כי זאת כצר תעשה כי פעמים ישול ון הדצר מה שאין דרכו
 שיואל לו כמו שנאמר נכותל לא רוחה לא השלילה האיומהות שהיא על הפנים ההם ולא תלדק
 נששול ומונן המסרונות הנה תכזב כשתגזר שיהיו מדרכו שיואל לו הנה השלילות עליו ית'
 כמו שנאמר הנקודה נלתי ומתנועעת אשר אין זה כח על התנועה או המרכז ככה נאמר הנה
 לא יורם ולא יען שומר ישרל ישורף האל ון השגילה ודע זה ואין זה ג"כ יסס אחתי כי כצר
 התנצר כי האיני הרשון הוא כמתנועע על שהו לורו ומיעו נדל ומונן על שאינו לורה
 אלף נאמלעות המרחקים ונכלל נלתי מתחלק בהתחלקו ונולד עלמותו ומהיגס ומתמידם כצר
 ידעת כי הסבלות שני ומינס סבלות קייני והוא הצנת הדצר נחלוק מה שהו בלמורנו שהשמש
 נע' יקודות או אש וסבלות העדרי בסבלות אחת השמש מה וואה ננין אמרו אשר נאלו
 אחת התארים יתחב מי אשר בהשקף השכלים בר' ירלה סבלות העדרי ירלה זו שלל נספיק
 להשיג מהותו בשלימותו ר"ל נצנחו וחסדותו באופן שהו מלייר עלמו קייני כי הרלון והסיו
 נלתי ומכיומים ויראו על הכרעת אחת נשתי הדעות כך רלה השם או כך גזר מכמותו עד
 שהמננה נאחרונה גזרת המכונה וחס רלורו הוא מכמותו נאמל ונשתינל המכונות להגדילו
 נחלרים יסוב כל' הפלגת דברים ליחות ר"ל בשלילת המסרונות וקלור נחלרי הפעולות ח"כ
 יתרום על כל נרלה ותהלה אשר נחלרהו על מה נשמי מפעולותיו ודע זה :

פרק נש הבן אמרו אשר השיגו משה ושלמה ע"ה הוא אשר השיגו האיש האחד ונקלם דורשי
 המכונה וכמה הוא רחוק מה שהציור ר' יהודה חרני נשאר כבוכותיו ונאוריו
 על פרקי זה הספר כי זה הפרק ישלל ויספק מה ההנלל בין השגת מר"ם וכן השגת שלמה
 ע"ה הפריד בין האחדים והיו לאחדים זיידך ולדק תחסס ר' שואל לכן תזון על מה שספר
 עליו תזון אמרו ויקדם פני הנורא נאלו האמורה נעב והתלולות על הכת ההיא כי ללכות
 דע"ז וכל הדומה לה שריא עוד אמר שהשלימות כלס הם קלת קיינים ולא כל קנין יואל לכל
 נעל קנין אמר משה כל ימי נכוכותי נהננת זה ולא רליתי מי שיעמידני עליו עד שהננתי ורליתי
 דצרי נלקחים מדצרי חקטנו נלות הל"ד- כי אמר שם דצר זה עניינו ולפי שהרשון כצר
 אמרו שהו שכל הנה יחייב שיהיה נחלית השלימות הנה לו פעל השכל והוא הליויר הנכרס
 הנה מה אשר ישכיל כי הליויר הפעלות והאלייר הוא שלמותו חותו ההתפעלות ומאיותו
 כמותו נחות ולא היה ישכיל דצר אחד וישלם זו הנה חותו הדצר הוא עלה הנה אינו חס כן
 נחלית הקדמות והפעלה כי אשר ישכילו הוא קודם עליו נטבע הנה יחייב שלל ישכיל אלף
 עלמו וסיהיו ומהו נהפול מדוכן זו תמיד ולא יסיגהו נשלא ישכיל זולתו חקרן כי הרצה
 מההעדרים יותר נכדד מהקנינים כי זה שלל יראה האדם דצר הרצה עוצ מואשר יראה הנה
 אמרו הנה כצר התנצר נך כי כל אשר התנצר נך נאמל שלילת דצר אחד ומונן מהיה יותר שלם
 יראו בשלילה האחרונה והוא על שלל ישכיל דצר אחד על שישלם זו ולא יסיגהו נשלא ישכיל
 זולתו חקרן כי השלימות כלס הם קלת קיינים ולא כל קנין יואל לכל נעל קנין נמה שהו שלם
 כי הרצה מההעדרים יותר נכדד מהקנינים כי זה שלל יראה האדם כמו שילמור חקטנו דצר
 הרצה עוצ מואשר יראה מהקנינים והמסרים וככה נשכלה אללו ית' והרצה הפליג
 להאריך רבני משה למה הפליתו האלפים כלס נצילור שהנורא לא ישיג מהו חלל הוא כי לא יושג
 כי חס בשלילה אונס כי השגתו באופן ששיג עלמו אשר הוא עלמו לא ייחד חלל לעלמו וסני לא
 ילאו ושהשגתו הוא הליחות מתכלית השגתו ר"ל שהשיגו ליחותו מתכלית השגתו הוא השגתו
 כי נדע כי ליויר עלמו מיוחד לעלמו על שהליויר הוא עלמו ואין מי ששיג הנאמל באופן
 אשר יסיגהו הוא ולכן ילא ומונן הנה מואמר חלתי מואד כפלא אמרו חסס המורה הללית
 כמו שתרסה כבוכותו וכל הפלוקופים אמורים נלחנו ננעיותו והוא אופן הכוים והשגס
 והאחרות אשר זו ישיג הנאמל כמו שואמר צ"ר הנה מי יתן ודע נמה זה יעדימו השכלים
 הנפרדים זה על זה חס לא יתחרן השגס והאחרות אשר זו ישיג הנאמל ונעלם ומונן לחזק
 הרלוחו כי הוא נראה נכל נאלל כי האלור ית' אינו התחלה מניעה נלד חלל על שהו לורה
 ועל שהו חלית ולמה שהיה הוא היותר פשוט שנעלמים והיותר רשון להם מוי שיהיה
 התחלה לכל העלמים ומדצר להם מואד שהו יותר פשוט נענין היותר פשוט נכל מואמר שהו
 מניע חותו הקו שהו התחלה והקנה נאמליות שער מה שנאמליות הקו ונדיעתו ונשעורו
 והוא נאמליות הקו שריס אחד אחד ונקולות קולות ונאמליות חיות כגון הגון הלנן כי זו

באור נרבוני לספר מורה נבוכים חלק א'

יודעו שאר הגוונים וישוערו ככה כל א' והעלמים חאנס יודע טבעו צוה שבו ושלמותו העלמות ופשיטותו והכרחיותו וטעמו וכמו שהלכנו המעשר לכל הגוונים יפריד הראות בן העלם המעשרה ההוא המעשר לכל העלמיות יפריד כה שכלנו מהשיגו לחזק הראותו כי לקחנו מלאתו וטענו והעדיף עלינו עד טעמו עינינו לעיני העטלף מהשיגו ולבזויה כחלג חור והבן דרך הלכה אחרי צללו ודברי נעים וזמירות כי השתיקה הוא השמח והרלויה בלחות איך צללו ודברי סכומי יקראל המורארים בחסידות בלחות ואיך המענג צמאור ההוא ומלחו מקבים ללחות ומתמיד עם דבריו ומקביל להנעת הרשע ושאור המדרשות וכנגדם רצו אשר אי יתן ותינו כל המורארים במותו ולא יפגישו צולץ והנה ביאר כל חלקי המאור ציבור נפלא לא יסבול המולדות ולא שלל בין מאור רק צענין אחד והוא מאור נשלל לנאך שהיו לו חלק שלפי אלפים דברי זהב שזה צעלמו מורה על התארים ואם אינם מצינים והרצ הרגיש בזה ודבר דרך שלילה מאור להורות שאלו אשר הם אללנו שלמיות אין אללו יתצ' מצינים דבר והקשינו בחכמה המושל שיהיה לו מאור חכמה זה המושל מאור דיכרי זהב וכל זה בפי עיוצ חכמותו וכונתו להישרת מלכותו אל האמת ית' מי שחלל על עמו וחסן בהמליא מורה האמתות כמותו :

פרק ס ובאלו הפנים היו האנשים קרובים אליו מאד כמשה ע"ה ושלמו וחסרים וכו' והבן זה מאד שחבין מה שאני מאור ודעוהו כי הוא רצו צמאור ומשה נגש אל הערפל אשר עס הלללים ללד מלאתה אשר הוא דרכי השליה כי אין בהירות דומה לזהות המאור והיה בו טעם ולזה הפיל זלח המלה על זה מה שלל הפיל דמיונה לה בכל ספרו כי לא מחסורו שהקרוב ההוא יטעך לנבואה ולא יהיה אפשרי לחכם להגיע אליו ללד הוא דרך מופת השיגו שלמה בחכמותו וישגיגורו השלמים והמכונים ומתכל ללחות מלאת פשוטי וכי זה בונת הרצ חס מחסכל בלמורו הנה המבאר לך הדרך אשר חס חלך זה תהרצ אליו ית' ולך זה חס תכלה :

פרק סא ואפשר שיהיה כפי הלשון אשר אין לחמו היים וטעם ומצור וכו' ויש עיקר על ענין חיוב המליחות בבר ידעת ההיות והמליחות ענין אחד ר"ל שהלמד הוא

קצת מליחות כל המורים הספורים וכן גורן הלכנו בו ישוערו כל הגוונים וידעו בו כי יש בכל אחד מן העלמים עלם אחד פשוטו בו יודע טבע שאר העלמים שבלותו הקוב ע"כ והשם יתברך הוא המאור המליחות הכהו מאור ההיות וכל כולל ומצור מוגיע והנה יהיה יורה על שהוא הוה היה יהיה והוא העלם המאור המליחות לריך לך שחשכלל מאור השתכלל איך גלה שאלו השמות הנגזרים כלם נחמדשו מאור חדוש העולם וצאר מה הרלון בזה ומאור זה מלאת שהם כלם שמות הונחו לפי הפעולות הנמלחות צעולם חאנס כשתחזקו צעלמו נקי מופשט וכל פעל והוא הנכרה בלמורו עד שלל נכרה העולם לא היה לו עס נגזר בשום פנים אלל עס אחד להורות על צעלמו והנה כשתגיע לבני האדם ההשגה אשר היא הישועה האמתית יקור זה הקפק ורלוי היה ר' אליעזר הגדול שיפורש עליו זה הענין האלהי הנפלא הגדול :

פרק סב כלל אותיותיהם י"ז והיו מוכנים בו על מה שצא בקריאת עס בן ד' אותיות כמו שנכנה חאנסו בל"ף דל"ת הפלל ומחכמת הרב איך הבין הדבר ועללמו כמו

שהוא כי נכרה ודבריו שלל הביטו אל ספר הבהיר והקבים עם זה מה שנלמד עס עם בן י"ז כי ר' נחמיהל בן הקנה מאור עס יצברך ה' ילר ה' ישל ה' עס בן י"ז אותיות ונקודו בן י"פעל יפעל יפעל ונכרה וזה הלך עס בן י"ז הוא שללש שמות כמו שאמר הרב רק שיראה לי שמתבאר בו כל מה שצא בקריאת עס בן ד' אותיות כי הוא בכת קרוב כשם בן ד' אותיות ונפעל כשם בן עמים עשרה ר"ל שמונה על כי הוא ית' היה הוה ויהיה ובכלל המאור המליחות צעלמו וכי עס בן ד' אותיות בנקודו המיוחד הידוע אללם יכול על כל מה שמתבאר בו עס בן י"ז אותיות וחאנס עס בן ד' אותיות כשיטור נקודה צעלשה אופנים ומחלפים יקור בן י"ז אותיות על עס בן י"ז והם האותיות אחרות צעלמו והמכונה ואשר בו יכולה יורה אללי על ענין אחד צעלמו כי כל אשר יהיה הענין יותר קלר יהיה הענין יותר אלהי כי עס המופרש הוא אללנו כלוח קלר מחקה יורה על מלאת ית' ולתה יודע כי ההבדל האחרון הוא המעלים ללמות הנגדר והוא אשר צמדגת המלוי וכל אשר נפסיו הוא הנגדר בכת וההבדל האחרון הוא הלורה המצוקה ענינה שונים אותה מלויירת נפעל ולכן לא יתחלק כמאפטו הלורה והנה יהיה השם המופרש אלל השכל ח"כ הוא צעלמו המליכותיה הרשונה אשר הוא השכל המופרש הא' המאור המליחות המורלע המעשר כל העלמיות והתחזקו בזה כי לויית חן הם לראשך דמיון מה שאמר האלהי בכל מי שאינו שלם כשידע הדבר שאינו כמו שהיה אחרת מחלה שיקפיד מאורו מאור צ"ר במיתחתו לקפר השמע כי המופלספים והם הבנתי שלמים בחכמה כשיראו בתורה שאינה מה שחשבוהו ולא עליו צמדגת העליונה והענין עד שיקפידו בתורה מה שראוי שיקפידו בו הרבו דלל הנהיגו נפסם בטבע הישר הנכרה צמללותו ושבו יותר מקרים וכל אנשים עד שלל המחמה

והוא על חשיבה ואלו זה הענין בעלמנו רמז המסתבר בזה המקום ואמרו ואמנם חלו השנים אחרים ונלמדים קלמ חכמה חלנית בהכרח הנה הרב ביאר בזה צניעות כי דעתו שאין שם בן י"ב מורה על מה שורה עליו שם המפורש ובעלם האל כמו שאין שם בן ו"ב (כ"ח) שאין שם חלני) מורה עליו ואם יכונה בן ואמרו השגת השכל הפועל יראה בו שישב הוא ושישיג הנחללות באופן אשר ישיגם הוא ובפירושו לחי בן יקטן הארכבו באומת ההושבה ועלומתה עוד אשר וכבר התבאר בפנים המוצגים בחכמה החלנית עזרת החכמה אי אפשר לשכחה ר"ל השגת השכל הפועל והוא ענין אמרו ותלמודו מתקיים בידו לצדכר בן חלני כח על זה הדורש באגרת הפעירה זה לשון אולם החכמה האחרונה אשר היא הליך השכלי והוא אלימות השכל הנחלל אי אפשר בו השכחה אלא אם יהיה זה יולד און הטבע אבל איזה לד שיהיה אומנם יולד זה לנורמ האחרון אשר הוא האדם ואמנם המונח הראשון הנה לא יתכן זה בו וזה כי המונח הראשון הוא בחכמת הלורה ח"ב הוא מונח אלה והוא לורה אלה ועל זה הוא שכל ואומנם בענין אחד ושאר מה שכתבנו בו נקטר השכל אולם החכמות אי אפשר זה בהם כי המושכל בהם זולת השכל והיורה זולת היורה ח"ב אי אפשר בהם הפשטה ח"ב אי אפשר באמת און ההכרח ההשגות המהדקות אלא בהנחה יהיה ההנחה מונחה הראשון הוא הנחלל ותהיה בו הלורה והוא האלייר ואין זה צדד שיוסח אל כמו ההויס הנפקדים אלא בשכל הנחלל ועל זה הוא תמיד עכ"ל ואמר עוד ואולם זה השכל הנחלל לפי שהוא אחד וכלל לו והוא בחכמת הרוחק מהיולי לא שיהיה ההפכים כמו ששיגו הטבע ולא המעשה אשר און ההפכים בנפש הבחנות ולא רשם ההפכים כשכלות אשר תשכל המושכלות ההיוליים המתחצים ח"ב הוא לעולם אחד ועל ענין אחד בהנחה זכה ושמה והדד ושון והוא המעמיד הענינים כלם והאל לורה בו ביותר שלם שיהיה בו און הכלוף כי הלידים שבער האמר כי האפשרות שני וינים און טבעי ואין אלה והטבעי הוא אשר יושב בחכמה ויכול האדם לעמוד עליו ועלמנו ואמנם הויג האלהי אומנם יושב בעור חלני ועל בן שלח האל הנביא ונתן הנביאים שיגידו לנו לחכמו כלל בני אדם באפשריות האלהיות והיותו מעולה שצמדנה היא זאת המדרגה אשר הוא ליר האדם עלמנו עד שלייר זה השכל עד הנה דבריו והארכתי בהניח לשון יען כי הוא ענין לא רחמיז בפנים שהגיעו לנו ועם שבו ביאור על ענין העור האלהי אשר זכרנו רבינו משה בזה הקפר כי ביאר עזרת החכמה ר"ל ליר הנפרד לא תושב ר"ל בחכמה העיונית ולא יוכל האדם לעמוד עליו ועלמנו ר"ל בחקירה ומשפטי אלה האלהי יושב בעור חלני ר"ל פתחוס בהשגות עלמנו אלא עלמנו ומהנחת האל עליו לכן יעמוד על ענין אחד ובהנחה זכה ואין שם רצוי כי המושכל בעלמנו אחד ולא שכה כי הידוע הוא הידוע ואינו מושכל על שכתמנהו לחכמו מושכל כענין צורות ההיוליות אבל היא לורה מופשטת בעלמנו ולכן תעמוד החכמה ההיא כי הוא מוטעור בעלמנו אחד פשוט לורה שכלית עומדת כללה ושם בן ו"ב אחריות אמרו בעלי הקבלה שהוא ח"ב ית"ץ קר"ע ט"ב נג"ד יב"ש פל"ר לח"א חק"ד ט"ב יג"ל פז"ק טק"ל זי"ת ואמרו שהלרון בו אל צדק גדול יולר חקיק לדיק קדוש רם עליון שר טוב נגיד נעים גבור דורס יסד כל שופט פקיד לורק רחום לור תמים גאה חסיד קדוש דוד טל נדיב עשיר ירחוי גורר לורס פודה זוקק קורא שופט קדוש ומקשיב לבי ישר תם ואלה המלות המוללות ממשם ההוא על שכל חות מונח מורה על מלה מאלה המלות לא ידענו כי בן הוא כבר יוכל מי שירלה להעמיק בו לכווננו עם דברי הרב ז"ל ונאחד הפליח באמרו ופתי יאמין לכל דבר אמר משה וזה שיראה לעין מופעות הקאיעין והשמות אינו מוטל דברי הרב כי הוא במקרה וזה מופעל הדמיון וכבר נקה בזמנינו בעת למדנו החכמה אחד און החכמים הגדולים כתב קאיע כלל בו לעגים והתלוללות והתוללים ואיתומתי קאיעא בשם תקשינה ללדת ולאו בהן כל הרפואות אחרי בן ומכחות הקאיע היו יולדת עד יום אחד היו יושבים לפני גדולי המדינה היו צורגור והיו יקשרים בענין השמות והוא היה מהביל עניניהם והם הביאו ראיות רבות לאומתם והיותו גדולה שבהם היה מה שכתמנהו מענין הקאיע אשר עשאו הוא עלמנו ולוה והביאו לפניו וגלה הדבר והרלה מה שבו און השחק ובאמרו וצוישים עד שהגיעו אחרי בן חזק גדול בנפשו גם ראינו איש ממשותי השכל היה מוכיר שם ובווען ממש או מרלב צירכו ולא היה מציקו ולא היה יולד מונח דם ויוד שהיית מנסה צי להגישו אלי הייתי צורה מונח מרגיש בפרק הסבור והשם ההוא שבעטורו יסד צעת הנערות מאלם אחד וזה לחזק דמיונו וחולשת שכלו לא היה מופחד ואלי שיהיה מכת המונח היה מונח ואינו רחוק אללי שיעבור לזה ג"ב הית האחריות נחלקות כאשר הנחללות השפלות ומיוחדות לפועלים השמיימיים כענין במחלצים והלמחים וכפי זה יהיה בעלם אבל לא צראסונה כי אם צננית אומנם כשהיה בעלם וראשונה והוא שיהיו שם נחללות רוחניות דקות צלתי מופשטות פעולות והוא אשר מונח ממש המואמר

באור גרבוני לספר מורה נבוכים חלק א'

בנדרות כמו שיראה שלטון ותיכננו אל נפש האדם ושיהיו תאוותיו אל השנעיותיו ודבוריו אשר הם היותר נגלה ומעולות הנפש הנודרת עד שיכנסו ויכריסו זה אלל רבינו ושה ע"ה וכת הנאמנ ורסקו רצו עליו בואור הראשון ומה שאמר הטבע כי אחר מאתרו בנדרות הציא ענין ההרגל והמנהג ואמר כי רשע ההרגל בנפש ענין חזק אחד והנה תוכל לראות כמו ולאמתו ומענין הדמות כי יתקנה בהם ענין דומה להצלי הזקנות וללאהצנה ההרגל והמנהג למה שגודל האדם בו ומעט נעדרתו יטע עליו מאותו ולו נעצז עם שכלו היה לועג עליו ואמר החכם ז"ר ואמנם אחר זה אחר האמור בנדרות לפי שהתורות יסורו שהנדרות בנדרות תכלית וכל זה ילא מהנעת הלירות כי שטנו שניקודות חסם שמיניי בו נפשות נוראות לזין וזין ומיני החי וכל הפלוקופים הקודמים הודו באלו הנפשות רק שקלם הכינס בנאולעות זין הנפשות המאמינות ואלו אשר באלו הגשמיים וקלמם לוותים שהם בעלמם יתלו בגופות אשר יהיוס להדמות אשר זיניהם וכאשר נפקדו בגופות שזו אל חסם הרוחני וגשמייהם הדקים אשר לא יורגשו וכפי זה יצאו על פשטם ומסמית הנביאים והנה רכב לש וקסי לש קצינות אלישע כי רעים אשר אמתו מאשר לחם אכל כבר בשר ארסקו ומה שאמר הטבע כי אין שם כותן הלורה ולא נדל עד שיצאה מוסף אכל פועל מוליך מה שכתב אל הפועל ומה שהוא גשם בעל נפש והוא השמים ולפי דעת ז"ק ורבינו ומה הנה השכל הפועל הוא הכותן הלירות ואין שם פועלים רוחניים שלא נדעם ואין דרך לשמות ההם על האופן הזה:

פרק סג ואחר זה ענהו ע"ה והן לא יאמינו לי ולא ישמעו צוקי כי יאמרו לא נראה אליך ה' ובכר קדם אמרו ית' ושמעו לקולך והשיב למאמרו השני והן לא יאמינו לי ואמר לו אחרי כן מה זה צידך ויאמר אמתה ומה' כי שתי שללות היו ושתי תשובות האחת מלימות השם יתנצח והשנית היסודי ית' שולמו והוא אמרו ואשר מדעכו ויבאר לך כל זה הספק הוא מה שאמר לך והנה בואר מה הכללון צעודי ע"ז ואמר רלוינו לומר האמת הרוחניות והורדת הכחות ועשיית הטלמאות להורדת כחות הכובדים וזה להאמתה צרוניות הכובדים והורדתו ופועלו בנפש העצוד והוא הנקרא דבור אללם כענין שפע השכל הפועל אללנו ודע זה ואמר התבס זן רעד כי הנה לש נודה שנוכל להוריד כחות הכובדים ורוחניותיהם בטלמאות הנה לא יתאמת במלכה שנוכל להורידו על ששפע ענין ששפע ר"ל שגוריהם בללמים כשישור ששפיעו הללמים לו האשדות אחר כי על נפש נביאיהם ואומר לחי כי אחד הפליא זן רעד ובי ככה אמר ירמיי ע"ה אומי עצמו וקור וזיס חיים לחצוד להם בורות והם הטלמאות המוקבלות הרוחניות בלרות נעצרות אשר לא יכילו המים על ששפיעו על נפש הנביא ויררה למאז צס וזה מ' נפלא עמוד עליו כמו שהתבאר אללנו בואורו ואת הנפש אשר עשר בחרן שהוא בלואר על העיון והלמוד והשלמות הנפש לא על דרך הגדה וקסור הפלג מאמר ולגדרה השם אז ודע שיגיב אליהם יתאמת אללם מלימות השם ולס היו ישראל וקובלים זון האצות נראה שנתוקף הגלות אצדו הכל אלל יסידים קגילות כמו שאמר שכל בני אדם אלל יסידים והקוד כלו הוא צטרותו המלה בעלמה המורה על המלימות והוא אמת להיות המורה על הנמצא כענין התאר שורה שהמאמר והתאר אחד כי אמת אשר להיותה מלה קושרת בחר זכרון התאר הנדבק בו שהוא התאר שם הפך לריך אל חצור כענין אלל"י ואל"תי צערי והשם השם הראשון והוא המאמר אליה והשם השני אשר תלדורה אליה והוא הוא בעלמו ובאלו הוא המאמר הוא התאר בעלמו והיה זה בלואר ענין שהוא נמצא לא במלימות נאשך וזה לדעת ז"ק שהמלימות וקרה קרה נמצא לצד ההתחלה הראשונה אשר מלימותה בעלמה ולכן היה מלימותו בעלמותו ובכר ידעת כי אצ"ר חולק על זה ולוינו דעת ארסקו עוד אחר וזה בלואר הענין הראשון ומירשו כן הנמצא אשר הוא נמצא בלואר חיוצ המלימות ירלה כי אחר שמלימותו הוא הנמצא הנה הוא המאמר המלימות כי לולא זה יהיה מקרה וזה כפי שרשו ענין המלימות ואין שיהיה לדק בשאמר בלואר חיוצ המלימות וזה אשר יציא אליו המופת ובו' ושם סכלותם לשמו לא לנקרא בשם ההוא ומה שמורה על מירשו אללי ומעיד על אמתתו כי מרבה אחר צמ' לא ידעתי לח ה' ואנקלוק הגר ע"ה שצא להעלים לפעמים כמו שצא לגלות לא רלה לקשר ששם אדם יכפור במלימות הש"י וספי' מרבה וכהה ההתנכרות והכפירה על שמו ית' לא על עלמו ואמר שמה דה' לא חיתגלי לי ודע זה כי הוא אומי וספי' הוא מ' מרשוהו בעת נעדרתו כשהייתי לומר המורה עם אדוני לחי ז"ל ואני זן י"ג שנה ואין קס לו ית' בלתי נגזר אלל שם זן ד' אומיות והוא השם המפורש ונקרא ופורש כי בו פורש הש"י להיותו בלתי מורה על חלר אכל על מלימותו לצדו לא על דבר אחר ובכלל המלימות המוחלטת שיהיה חדיר ר"ל מוסיב המלימות כי ליטו נמצא מלד זולמו והכל אמתו והוא ליטו לריך לולמו והזן מה שהגיב

אליו המאמר כי הוא המוציא האלימות והיותו תחייב האלימות הוא אומת עלמור וסור אשר יורה עליו השם המפורש יחזקך:

פרק סד וכן כבוד ה' לפעמים רולים זו האור הנברא אשר ישיבנהו השם במקום צלמלעת הנביא הגדול להגדלה על דרך המופת ולפיכך קרא זה הענין כבוד ר"ל היותו מורה בטבע על יכולת מציאותו וסמכותו כמאמר מלא כל הארץ כבודו ר"ל הוליו דומה לאמור ותלהו מלאה הארץ כי השבח יקרא כבוד כבוד נאמר ובהיכלו כלו מואר כבוד והוא חלל גלגל הירח כלו מואר שכן כי יעיד עליו:

פרק סה איני רואה אותך הגיעך לזאת המדרגה אשר הגיע זה מי שדברנו עמו ואמרת שהוא יתב' נאלץ לא צוליותו וכמו שקדם צבאור השם המפורש וזהו שהיה ובה אחד לא צלמיותו כי אין זו מקרה ולא מאר נוסף לריב שצבאר לך הרחקת מאר הדבור וממנו וכו' שבהקים כל אומותינו שהמורה צדוהה כי אם יהיה לו דבור המורה דבורו ואמר שהמורה צדוהה הנה אין לו דבור והוא אמרו הכוונה בזה שדברו המיוחד לו נברא ואומנם יוסף אליו ואם הוא מרוחק ממנו להיות המאמר ההוא אשר שבעה מרע"ה השם צבאו וחדשו כמו שצבא כל מה שצבא והייסרו השכלים שיש מדע אלהי ישיגוהו הנביאים שצבאר דבר עומה ואמר להם עד שדע שאלה העניינים אשר יגיעו אלינו הם אמת השם לא אומתשנס חומה לזכר והמנה מלא לזכר לפי שהנבואה תצא בזה שנסע הנביא ששועט בו כי מי שלא ידעם לא ישיג אם כנוי על הרלון והספך לו כנוי על ענין מוצן אמת השם והוא אחד אם נודע בקול נברא צלמלעות הנביא כמורע"ה לו נודע דרך מדרכי הנבואה האומתיים כמו שצבאר וכבר זכר זה זולתו לחשוב שרצו על הגלון ואין גלחם הכל אומי ה' אשר דבר והפעל נגזר מן הפעל: פרק סו ודלוחות ומעשי אלהים הנה ר"ל צוליותו טבעית לא מלאכותית זה מוצאר הוא ח"ב המנהג כמו שצבאר אומנם צבאור והאומת וכתב אלהים שהוא מוצאר

צבאורו כתובים צלמלע אלהים ושהרלון בו צדבר השם וברלונו והרשיק צבאר סונקלות אשר פירש הוא עליו שהרלון בו כלי נברא חקק בו האומת צלמות הוא דבר זר מלא אומנם ר"ל שידעון שהיה האומת מעשה אלהים כמו היום נעלמו והנה הקיר ההרחקה וחזק פרושו ואמר המורה מלימות הכתב צלמות יותר מופלא מציאות הכרכים גלגלים שהם בלמות נקודות ולורות גלגל עד יליייר בהם בלמות אומתיות שזה ברלון ראשון לא בכלי עששם כי הוא עיקר מעשה צראשית כן יהיה זה הכתב הכתוב ברלון ראשון לא בכלי כשאר מעשה צראשית כליהו הוא מעשה ה' כענין צלמות ומה שראשית אפי צעלמי ומקבים לזה למעירך עליו דע כי הר סיני העידו עליו שהאננים המאלאים בו יליייר עליהם הסנה ולכן נקרא ההר ההוא סיני על שם הסנה כמו שנגלה השם לאשה מתוך הסנה ואמר אנכבדי צרליונה ומני סקלתי הציא עמו והאננים הם והרסם לי אחד מתלמידי בני משפחתו ורליתי בו הסנה מליייר צתכלית הליר ליר אלהי גרון ומחלף לגרון האין וסברתי האין לחלפין ומלאה הסנה מליייר בשטח כל חלק וכן חלקתי כל חלק לחלפין ומלאה הסנה מליייר בשטח כל חלק בפנימיותו וכן פעמים רבות עד תום החלקים בלמות הצטנים ועדיין הסנה בהם ונפלאותי ומה שומחתי עליו כי הוא דרך להצין כונת הרב ז"ל:

פרק סז וינח צעלמו ציום השעיני ר"ל הפסק הצריחה בו זה מוצאר בפרק ל' ומהחלק הב' צלמור וכן צל הכתוב צמעשה צראשית לא חקר דבר מזה אשר שכלל הכל צעשה ואמר הנראה צלמור וציום השעיני נמשך הענין והונח כפי מה שהוא עתה ולכן מאר ויהיה ענינו נעלם רלונו והיות כל חפלו:

פרק סח שכל ומשכיל ומושכל כבר ידעת פקדום זה המאלר אשר אמרנוהו הפלוקופים צש"י והוא אמרם שהוא השכל והמושכל והמושכל מלא אומת עלמו האלמירי נעלמו אשר הוא ליר עלמו ושאלו הב' ענינים בו ית' הם אחד והוא אומתו ואהותו אין רבי זו וכבר זכרנו אומתו זה גם כן צבאורו הגדול מעשה המורה שזה פנת דתינו כמו שצבארנו שם ר"ל היותו אחד לזכר וסיקרא צמות שנסה לא שיהיו שם צעלמו עניינים לרופים ומתכלים כמורכב לא למטרף אליו דבר אחר ר"ל שאל יהיה שם דבר קדמון זולתו לא זולתו החלק לכל עד שיהיה מעלמורו ולא משיג מן המשיגים ישיגוהו הנה ברלה צולתו מאר ומחארי עלמות לו משיגו כי אין חוץ ממנו דבר קדמון צמחית שכל נאלץ מן הנאלמות העלולות הם אפסריות צמחית עלמם ומושפעות ממנו והם ח"ב מניעות לא קדמיות והן כוונתו חור אמור ולזה יאמר סי' ה' ולא יאמר סי' ה' ומני שאלן חיייר דבר זולת עלמו ואם שאלו מי העולם ישעב צמי העולם כי הוא צלמות מי העולם כמשפט הלורה לבעל הלורה והוא חיי העולם חלל חיייר הוא עלמו ולריך שדע שאל נאמר מי העולמים כי אחר שהוא הי העולם אומנם יהיה אחד

באור נרבוני לספר מורה נבוכים חלק א'

להיות העולם אשר הוא חייב אחד ואומנם נאמר מי העולמים הרלון זו שהוא מי לעולם ולעולמי עולמים ר"ל שלא יקיפהו זמן כי הוא נלם הכלים ודע זה ויהיה מאמרנו שהוא השכל והמושכל והמושכל חללו כללו מאמרנו הלוצין והמלצין והמלצין דבר אחד והרבה נפלאתי על הרב איך לקח זה המושל כי אין הלוצין פעל המלצין צומחלצן אלל ההלצנה נתינת הלצן ויותר ראוי היה ההרגש והמורגש דע כי האדם קודם שישכיל דבר הוא מושכיל בזה ובשישכיל דבר אחד זמן הלירות ההיולגיות כללו מאמר כשהשכיל לורת האילן הראוה אליו והפשיט לורתו זמן המור שני ולייר הלורה מופשטת שזהו פעל השכל ר"ל שמופשיט הלירות אשר צמחים וישנים לורה כוללת מופשטת זמן המור וזמן המקרים כללה והשפור והזמן והולחם זה בהשקות השגת האישים ולקחת העלמות הכולל ר"ל האחד ככולם וצלי שהיה שם כולל סוף לנפש שזהו פעל השכל ר"ל השגת הלורה והשכלתה כי יקח הלירות צמה הם לורות בלי שום מקריות והרבוני אומנם יהיה להם מקרה מלד המור כי הלורה צמה היא לורה אין לה רצוי ולא מור אך הוא מושכיל צפעל והשכל אשר עליו צידו צפעל ר"ל ההשגה וההשכלה אשר היא השכל צעלמו הוא לורת האילן המופשטת אשר הוא המושכל אשר צעלל אשר הוא המושכיל כי אין השכל אשר הוא הלורה דבר זולת דבר המושכל הנה כצר התצאר לך כי הדבר המושכל היא לורת האילן המופשטת והוא השכל ההוא צפעל הנשלים זה אשר צו הוטעם הלורה ההיא ואינו שני דברים שכל ולורת האילן המושכלת כי אין השכל צפעל דבר זולת זה שהושכל ואחר שצאר שהשכל והמושכל אחד למה שהמושכל והוא הלורה המופשטת הוא מאמת השכל ומהותו ר"ל ליר הלורה המופשטת צאר כי הדבר אשר צו מושכל לורת האילן אשר הוא המושכיל הוא השכל צעלמו כי אין השכל דבר זולת ההשכלה ויהיה המלייר הלורה הוא עלם הליר אשר הוא מאמת המלייר עד תהיה הלורה מליירת לעלמה צלתי נעלמת מאמתה ואחר והדבר אשר צו המושכל לורת האילן והופשטת אשר הוא המושכיל הוא השכל ההוא צמועל ר"ל שהמושכל והשכל אחד כמו שהתצאר שהשכל והמושכל אחד זה כי כל שכל פעלו הוא עלמו ר"ל כי כל שכל פעלו אשר הוא ההשגה וההשכלה אשר זה נקרא מושכיל הוא עלמו ואין השכל צפעל דבר מפעלו דבר אחר עד שיהיה שם הכח המשיג זולת ההשגה וההשכלה ויהיה השכל זולת המושכיל כי מאמת השכל ומהותו הוא ההשגה ולא תחשוב כי השכל צפעל דבר נאלץ לצדו כדל זמן ההשגה וההשגה ענין אחר צו עד שיהיה השכל זולת ההשכלה אלל גוף השכל ואמתתו השגה הנה השכל היא ההשכלה צעלמה כמו שהוא המושכיל וכענייני שכל נאלץ צפעל תראה שהוא ההשגה למה שהושכל אשר הוא פעלו אשר צעבורו נאמר צו הנה שהוא מושכיל הנה השכל והמושכיל אחד ואחר אשר ביאר כי השכל אשר צפעל המלייר ללירות המור הוא המושכל אשר הוא הלורה המליירת כי אין השכל אשר צפעל דבר זולת זה שהושכל צעלמו אחר כן כי השכל אשר צמועל הוא המושכיל כי כל שכל פעלו הוא עלמו וכי כאשר המושכל לורת האילן והופשטת הוא צעלמו וההשגה וההשכלה ללה אחר כן לצדו ולמאמת זה שצארו ולמאמת כי השכל והמושכל אחד ואחר הנה כצר התצאר כי השכל פעלו אשר הוא השגתו והשכלתו הוא מאמתו ועלמו ואזה האמלעי צעלמו יתצאר שהשכל והמושכל אחד כמו שהתצאר צו שהשכל והמושכיל אחד צעלמו כי כמו שמהות השכל מאמתו ועלמו הוא פעלו אשר הוא ההשכלה ללורה אשר מוטעם צו אשר צעבורו נקרא מושכיל תחסיי שיהיה השכל והמושכיל אחד שהשכל הוא פעלו אשר הוא ההשגה ללורה וכן לזה הגצול האמלעי צעלמו רק בצניעת לז מאתלף יחסיי שיהיה השכל הוא המושכל עד שיהיה השכל והמושכל הכל אחד אשר שיהיה השכל פעלו אשר הוא עלמו הוא לורת האילן המופשטת צעלמו ואין לזה אשר הונם שכל צפעל אלל לורת האילן וזהו מאמר ור"ל הדבר אשר צו הופשטת לורת זה האילן והרבה אשר הוא השכל כי הוא הכח המפעל הוא המושכל ר"ל לורת האילן הכוללת עד שיהיה השכל והמושכיל אחד כי השכל צעלמו הוא אשר השכיל הלורה והפשיטת והשגה כוללת זה מפעלו אשר צעבורו נאמר צו שהוא מושכיל ר"ל כי השכל יקרא מושכיל מלד הפשיטו הלורה ומפעלו הוא עלמו שאין שם מושכיל וההשכלה ואין פעלו אלל הלורה המופשטת כי הפשטת הלורה חיה אלל הלורה צעלמה על שהיא נקייט ומקרים הנה השכל אשר הוא המושכיל הוא המושכל כי אין לזה אשר הונם שכל צמועל אלל לורת האילן הנה שהשכל הוא המושכל ובכלל אחר שהיה השכל פעלו אשר הוא עלמו הוא השגת הלורה והשגת הלורה הוא שוב ההכנה אשר צנשם המושכל אל אשר צקניין אשר הוא לורת האילן המופשטת צעלמה כי אין השגת הלורה זולת הלורה צעלמה צלתי נעלמת מאמתה ותהיה הלורה המושכלת הוא השכל הנשלים זה ואמתת השכל אשר צפעל ומהותו הוא לורת האילן צעלמה הנה שהשכל הוא המושכל וכצר התצאר לזה צעלמו שהוא המושכיל הנה אלס כ' כצר התצאר כי

כשיהיה השכל נמצא בפעל שהשכל הוא הדבר המושכל כי השכל פעלו הוא עלמיו אשר הוא שונו למחת לורת האילן ונעלמו והשלו זה וכבר התבאר שכל שכל פעלו אשר נעצרו היה מושכל כי זו מושכל לורת האילן הוא עלמיו א"כ השכל והמושכל דבר אחד נעלמו לעולם ככל מה שיתכיל בפעל ואזכר בהנהגה שכן הוא שני דברים בהכרח ר"ל השכל ככה והדבר המושכל ככה והשלישי המושכל כמו שהתבאר ולא הזכירו עתה כי הדורש האחרון אמנם היה בין המושכל והמושכל גם כי העיווק וההשתדלות אמנם הוא לאחד השכל עם המושכל כשהוא בפועל כי השכל והמושכל איננו זו קושי כל כך עוד הציג מושל כזה כאלו נאמר זה השכל ההיולני אשר צראונו הוא שכל ככה והוא הכה אשר זו לקבל המושכלות העיוניות וכן זה האילן הוא מושכל ככה ולאו שני דברים צלי ספק וכשילא לפעל ותהיה לורת האילן מושכלת בפועל אז תהיה הלורה המושכלת הוא השכל כי השכל הרוחני כשהשיג הלורה ההיא אמנם נתעלם ונעלם וילא לפועל כשהגתו זה כשעצ אמנת הלורה ההיא כי כחניות השכל נסתלק והגיע עלימותו כשהשיג הלורה אשר היא לורתו ועלמותו ואמתתו וכאלו היה לורה מושכלת ככה והתעורר וילא מהמליחות הקשר אל המליחות השלם ובשכל ההוא נעלמו אשר הוא שכל בפועל הושטה והשכלה עד שקרא בפשטה ההיא וההשכלה ההיא מושכל כי כל זה קש לו פעל נמצא הוא נמצא בפעל זה השכל הכה יש לו פעל נמצא בעתה אשר זו יפיעו הלורה וישיגה אחר שיקנה הלורה ההיא המושפעת הנה בעתה ההיא הוא נמצא בפעל ויחייב שיקרא מושכל ויהיה השכל והמושכל והמושכל הכל אחד ואזכר ככה הם א' כי הוא שכל ככה והמושכל ככה הנה הם שנים הכה השכלי ההוא האוכן לקבל המושכלות העיוניות ולשדו לאמתתם והלורה ההיולנית ההיא אשר אין לה מליחות חוץ לנפש אלא צאילן עם חומה ומשיגה וכל זה שהוא ככה אי אפשר לו ומצאתי נוסף קובל הכה ההוא הוא המושכל צלם על דרך מושל והנה יהיו שלשה דברים האדם הנפש הכה ההוא והוא המושכל ככה והנה ההוא והוא השכל ככה והדבר המצומצם שיתכיל אחר ושה דע כי ארסטרוד דעה השכל בהרגש ואזכר עשה זה לפי שהרגש הוא השגת עיניי המוחשים והשגתו אחת אמנם הוא רוחנית לא השגה גשית לפי שהשגתו הוא מולד הגוף והשגתו א' כ' שהגה רוחנית ויתחייב וזה הדיוקן כי כמו שיש בהרגש א' כמות כח מושל והוא הכה המרגיש ודבר חוץ לנפש והוא המורגש המושג ודבר מתחדש ביניהם והוא הענין אשר יהיה ככה המרגיש ומלותו המורגש והוא ההרגש ככה יתחייב שיהיה הענין כן בשכל ר"ל שיתחייב שיהיה זו א' כ' א' דברים כח מושל והוא השכל ההיולני והוא דווקא לכח המרגיש בהרגש הוא המושכל ודבר אחד יהיה לכח הזה והוא גם כן דווקא לענין אשר יהיה ככה המרגיש מהדבר המורגש אשר הוא השכל העיוני והוא השכל אשר הוא בפעל ר"ל ההשכלה ונקרא שכל והוא השכל בפעל ודבר שלישי מולי בפעל מחוץ לנפש והוא המניע לשכל ההיולני והמוליאו וההכח אל הפועל ודמיונו זה דמיון המורגש מן ההרגש והוא המושכל ויתחייב שיהיה הנה דבר בפעל והוא שכלי מוליאו זה שבח אל הפעל והוא השכל הפועל והוא במדרגת האור אשר הוא המוחש הראשון לראות והוא קצת השגת שאר הנראים עד שיהיה המושג נעלמו הוא הנראה באמתתו מקום הראות דמיונו צומס הנה מוצא שהשכל והמושכל והמושכל כשהם ככה הם שלשה הכה השכלי ההוא המושל והוא השכל ההוא ההיולני הדווקא לכח המרגיש והוא המושכל והלורה ההיולנית האליפית ההיא הנמצאת חוץ לנפש בפעל כחומר המעוררת עם חומה הדווקא ללורה המוחשת והיאם אשר בין שניהם והוא הענין אשר יהיה בשכל ההיולני ומלותה הלורה המושכלת והוא ההשכלה הנקראת שכל הדווקא להרגשה הנה שהכח ההיא ר"ל השכל ההיולני הדווקא לכח המרגיש הוא המושכל ככה ואם נקם נוסף הנה ראי שנקם הנפש המדמה לו הלורות הדמיוניות אשר זאת ההכנה נקשרת עומה לא האדם ככלל כאשר עשה הרב ז' א' אמנם הציאו אל זה דעמו בשכל ההיולני ואי אפשר לי שלא לכתוב כך בקור דעת הפלוסופים בשכל ההיולני יען תנין וזהו אמנת דעת הרב ושהוא הציאו אל זה המושל ואומר דע כי ארסטרוד אחר כי השכל ההיולני יחייב שיהיה בלתי מעורר ופירשו זה המאמר על שהשכל ההיולני הוא עלם שכלי בלתי ר"ל מעצב השכל אוכן נעלמו ואם הוא נבדל והוא אשר יסוק אל הלורות המושכלות יחס המומר הראשון אל הלורות המושפעות וזהו הנבדל הוא עם ההכנה אשר בלורות הדמיוניות שקויה ומוטעצת והשכל הפועל הנה זו לורה ולדוברת כן אלליג הוא וזה הדעת גם אצוואד אל גזלי רק שהוא אחר שהוא מתחדש בהתחדש הגוף ולכסכסדר יראה כי השכל ההיולני הוא הכנה לבד מופשטת מכל הלורות המוריות ונבדלת והיא בלתי מעוררת בלורות הדמיוניות ואם הוא נקשרת ככה והשכל בפעל הנמצא בנו הוא מושפעת השכל הפועל אשר מחוץ ואין רשד יראה כי העלם הרוחני האוכן נעלמו אי אפשר שיואל ושההכנה אשר בלורות הדמיוניות אי אפשר

באור נרבוני לספר מורה נבוכים חלק א'

שתיטע-זעהן ר"ל שהשכל ההיולני הוא אלד ההכנה מופשטת וזן הלורות המזוריות כמו שיאזר אותו אלכסנדר ואם הוא נקשר עם המזיוניות והנפש המזדמה הקשר מזיליות לא הקשר ערוב עם המזיוניות והסתמכות על סתמיות נהתחלקו ואין לורה וזן הלורות תנאי בקבולו המושכלות ואומנם הוא תנאי במזיליותו לא בקבולו זה להעדר הערוב ר"ל כי היא בלתי מקטנכת בלורה וזן הלורות המזוריות ובלתי משהלחת זהם ובלתי נשליות ר"ל אשר לא תתחדש בנפש לחול לורה זו כי זינן אחדות בנפש כי היא בלתי מעורבת אל נקיייה ומזור וזכב הלורות ואם היא נקשרת עמיהן הקשר מזיליות ומשיג הנבדל אלד דברותו באלד ר"ל אלד היותו פועל בלורות המזיוניות לא שיתבטע זה בטעמו עד שיתבטע בלורה הנבדלת בעלם מקום המזוריות הכה הוא אלד פנייני נבדל ומקשר בזאת ההכנה והוא דבר משיג העלם הנבדל לא אלד עלמו אלד אלד דברותו באלד התדבקות הלורה צמור אלד היותו פועל בלורות המזיוניות להעתיקם מושכלות זה השכל בעלמו הוא השכל הפועל והוא ישיב המושכלות אלד זהו לורה ויקבלם אלד השכל ההיולני ר"ל אלד שיהיה דבק זו והוא בכה אלד ההקשר וישכח את אשר שם וילמד אשר הכה ואחר הפרדו ישבו במזרחאשונה וידע אשר שם ולא יזכור את אשר הכה ורבינו משה הלך בעקבות אלכסנדר בזה הדעת אלל שדמה כי ההכנה הנאלחת בנו היא מעורבת כי הוא אחר כי הכה המדבר כח גופני לכן לקח המושכיל בכה האלם והוא אשר בעבורו הצאנו כל אלה הדעות ובפירושונו לכוונת הפלסופים האחרים בזה וסם בארנו איך השכל והמושכיל אחד עם ההכנה בעלמה או השכל הפועל וזה צין זה לזה ואין לורך להשיב מה שכבר נאמר כ"ש שבדונתנו הכה אינה אלל לבאר כוונת הרב ז"ל זה אומנם הוא כנוי כפי סגרת החכם צ"ר ויקבלו תועלת בהערה עליו כי הוא הנאות לשרשי ארסטו ובשיעור האז כפי זה האומנם ומפיק וסם יראה הדבר בשלימותו ונשוב לבאר דבר המהמר ונאמר אחרי אשר ביאר רבי' משה ז"ל כי השכל והמושכיל והמושכל דבר אחד כשהם בפעל ואלל יאלל ג' אלל כשהם בכה והיה האל ית' הוא בפעל תמיד התחייב שיהיה השכל והמושכיל והמושכל זו ית' אחד תמיד ואחר וכאשר צא המופת שהסם ית' הוא שכל בפעל ואין זו כה כלל כמו שהתבאר וכמו שיבא המופת עליו ולא יהיה פעם משיג ופעם לא ישיג אלל הוא שכל בפעל תמיד התחייב שיהיה הוא והדבר ההוא המושג דבר אחד והוא בעלמו ופעולות ההשגה עלמה אשר זה יאמר מושכיל הוא גוף השכל אשר הוא בעלמו וא"כ הוא מושכיל ושכל ומושכל לעולם יראה שהאלה ית' אומנם ומפיק וסם יראה המופת אלל והמופג אלל היא הלורה הנבדלת היפה הכוללת לכל הלורות המושכלות אומנם והמואחדות אומנם והיא עלמותו היקר עלמה הוא בעלמוג היותו נאמן הכה המושכיל והמושכל הכל אחד והוא עלמו ופעולות ההשגה גופה אשר זה יאמר עליו מושכיל והוא ההשכלה היא אומנם האל אשר הוא עלמו המושג לעלמו א"כ הוא מושכיל ושכל ומושכל לעולם והכל אחד בעלם ואומנם זו ית' הכה עלמותו המופשט גלוי לעלמותו הנקי ואחר שעלמותו המופשט בעלמו הוא המושכיל שהוא עלמותו הנקי ואחר שעלמותו המופשט והוא המושכל הוא עלמותו הנקי שהוא מושכיל הכה אין סם פועל זולת עלמו זו יהיה מושכיל והוא ההשכלה והנה השכל והמושכיל והמושכל הכל אחד בלתי ואחר שעלמותו הוא שיהיה גלוי לעלמותו הכה עלמותו הוא שיהיה מושכל לעלמותו הכה אין השכל והמושכיל והמושכל שלשה זו אלל הכל אחד כי הוא מושג לעלמו על שעלמו הוא השגת עלמו הכה אלד שהוא משיג עלמו יקרא מושכיל ואלד שהוא השגת עלמו יקרא שכל ואלד שעלמו הוא המושג לעלמו יקרא מושכל ובכלל עלמותו הוא השגת עלמו הכה השכל והמושכיל והמושכל אחד זו יתבר' בעלם הכה למה שיהיה שכלו בעלמותו לא יוסף על עלמותו היה שכל וכאשר היה עלמותו שהוא שכל מושכל הוא בעלמותו היה מושכיל ולמה שיהיה עלמו מושכל לעלמו היה מושכל והכל אחד ובכך נאמר בזה בעבר ובדבר בזה שיבא בע"ה הכה בבר התבאר כי היות השכל והמושכיל והמושכל דבר אחד במקשר אינו צחק הצורא ית' לבד אלל צחק כל שכל ובנו ג"כ נפלאתי על החכם איך ייחדו ית' בלחדות לבד והשגה אחדותו והוא מוצא לוי שכלל החכמה האלהית כי התאחדות השכל והמושכיל בעלם ובאומנם זו ית' לבד כי אומנם אומנם נשיג הבלתי מושכל בעלמו והם הלורות ההיולניות מושכלות כשנשכילים ונשוב שכלינו הוא המושכל ובלתי שיהיה כן גם השכלים הנפגדים בזה שישגי מה שלמעלה מהם אשר הוא עלמותם אין השכל והמושכל אחד בשלימות כי המזליר הוא בכך בנפשו לזעלה מזלירו והם לא ימלטו וזן הלרוק וההשכלה לזולתם אומנם אלד זה שלמעלה אומנם שלל יליירם אלד מזליותם הפחות אלל אלד מזליותם המשובה אשר להם זו ואלד שליר עלמו ישיג מה שלמעלה ומנו והראשון אומנם ישיג עלמו וזו השכל והמושכיל והמושכל אחד בלתי כי לא יאלל זו לירוק אל זולתו ולא מקרה וזן המקרים ולמה שהי' עלמו בנשים זה הוא קצת הנאלחות כלם אם כן כשישכיל עלמו ישיביל הנאלחים כלם במזליותם המשובה

והוא אשר נעצרו הוצא זה הפקד ר"ל לרמוז על חיוז המושכל והשכלב ושיחסיי הנחלל והמחליל מלד ליורו העלום ית' וכבר קרנו דמיון מה שקראו מהשיב הענין פועלים ולהאריך בציאורו למה שראינו דיעות המעיינים בו זרות מלד וזה הליר וכי בזה התחלר בעול מחלוגי השלות וקיום האחדות ית' אין כוזה יחונה לזולתו:

פרק סט צריך שתנין כי זה שאמר הרב כי העלה והפועל שוים כי הם היו עלה לו פועל בפועל יתחייב מליחות הפועל לו העלול ואם היו צכח יהיה הפועל והעלול צכח בלחות אונס בזה מקום הטעלה על המדצרים בלחור כי צכחם יצרו זה השם ושהוא מחור מי שלל הצדלו בין מה שצכח ובין מה שפועל ומקום ההטעלה הוא זה כי הנה הם הפועל לו יהיה פועל בפועל ללל צהיות הפועל פעל בפועל הנה זה לחנס הוא צמה הוא פועל לחנס צמה הוא הנחלל ההוא לל צמה הוא פועל בצר יקדם בזמן על הפועל כי הנגר יקדם בזמן על הלרון והנצי על הצית מה שלל יהיה כן בצכס הלורית גם צככליתת כי הלורה לו התכלית לל יקדמו לצככל הלורה לו התכלית לל צעלום ולל צוזה הם לורה ותכלית והפועל בצר יקדם על הפועל לל צמה הוא פועל לל מלד עלמו כענין צחומר זה הוא אשר הביא המדצרים לצרוח ולקראו קצה וקראוהו פועל כי הפועל מלד עלמו בצר יקדם לפועל והלורה לו התכלית הנכללים צמלת העלה והצכס כווי שאמר הרב אי אפשר שיקדמו לל אשר הוא לו לורה לו תכלית והם לל יקראו הלורה פועל רק אחר שפעל העולם כי לו נחמדש לו השם ההוא ואם בצר היה צידו ואין שם מה שיהיה צה נחלל עם הפועל מה שאין כן בלורה והתכלית והרצה העמיקו צזה כפי לחונסם צמדות אך בדרך הרב צמקיות הרצה לצככלי העציר לזולתו מה שיעציר לעלמו וכל אדם קרוב לל עלמו אף כי צמקום זה ואלי העיריות עליו יען לל טענה צזה לחנס לרק צמה שאמר ואשר הביאו הפלוקופים לקרוח ית' עלה וקצה ולל יקראוהו פועל אינו מפני דעתם המפורסם צקדמות העולם לל מפני ענינים אחרים כווי שצככור לחנס הקדמות כמשך זמנו כווי שצככר ידעו עוד אחר והוא שיהיה פועל העולם ולורתו ותכליתו יללה והשורש צזה והנחללות אשר מליחותם והצכליותם העלמיים צמנועה המנועה הוא פועלם ואחר שצדושה נלתי הנה הם רלויים יתיר צס המחדש מן המחדש כעת מה הנה העולם לריך לל פועל למה שעלמו צמנועה וצענינים אחרים והוא להיות לורתו אשר צה עוציתו ומליחותו ר"ל מנעב המלטיק לל מנעב הלך ר"ל התכונות והקניינים האנויים צשער הלך כי כל אשר היתה לורתו צזה הסקו ומכירה בו הנה הוא כלשר נחלל כלם מליחותו ומסתק מן הפועל והוא לחור צסוף הפקד אשר יכרוהו לחצי זה יתיר כל דמות וידה לך כל מצובה כווי שאמר צ"ר גם כי הוא יתן ההתחללות העולם אשר צה נחלל והוא התכלית ולל תחשוב שחורנו בו שהוא הלורה האחרונה היא האחרונה אשר ילחר ארסו עליה צספר הנקרא מה שאחר הטעב שהיא צככלי הוה ולל נפסדת כי הלורה ההוא הנכרת שם טענית ולל שכל נספר ליני יודע לורה אחרונה טענית אחר עליה ארסו צמה שאחר הטעב שהיא צככלי הוה ולל נפסדת ללל הלורה הגשומית והם המרחקים הצככלי מוחלטים כי הם לל ופשיטם החומר הרלשון והושל צזה כי צככו האים ליר צכתיחם יסחפגו האים ויתגדלו מרחקים עד שסורו למרחקים גדולים צככלי כלוחים ומתיחסים לל לורת האים ויתחכו לל לורת הלוי וצעת אשר יגיעו מרחקים לל התכלית ההוא יהיו עת ספך הלורה ופשיטו לורת האים וילצשו לורת הלוי הנה שהחומר הרלשון הפשיט לורת האים והגצלת השלוחים הג' לל לחמת השלוחים צעלום ואין שם שלוחים צללים ומחן כווי שחש צ"ס חלת הלורה האחרונה לו הרלשונה הוא צככלי הוה ולל נפסדת ליני יודעה רק השכל הנספר ולדק הרב צמה שאמר אך לל צמה שכוון בו והוא לחור כי אין לחורנו עליו ית' שהוא לורת העולם האחרונה על דמיון היות הלורה צככלי החור לורה לחור ההוא כי זה לורק אס יפורש בו על שחורנו על שאינו ית' לורת העולם האחרונה על דמיון היות הלורה צככלי החומר לורת לחומר ההוא על שהוא קיימת בו ומתחלקת צה צהתחלקו והוא מעמיד מליחותה כווי שהיא משלחת מליחותה עד שיהיה הוא ית' לורה לגסם נשען בו כי אי לידק שחלחר לל על אלה הפנים כלחר לחנס אס יפורש ואלחרו על שהלרון בו שהוא ית' אינו לורה לגלגל על שאינו עם גסם כווי שאינו צככס וכווי שהוא כככל צמה שהוא אינו מעורב בו כן הוא כככל על שאינו בו על שיהיה לורתו ולל חלק ומנו והוא אשר כיוורו הרב בלחרור זה כווי סנגלה ומרשיו הנה הוא ילל ומרשיו המלשלים ומן הלחות הכחוס עמו כי כפי קרשיו ארסו צמנועה הטעב וצמה שחור אשר כי הלורה צללים ושהאים מורכב ומתנועע רלשון וממניע כככל הוא לחמת המרלה הנה הלורה ית' ואם אינו צככס הנהו עם גסם והוא כככל צמה שאינו מעורב בו והוא בו צמה הוא לורתו על שהוא חלק ומנו וצזה היה מתנועע רלשון מפלת עלמו ר"ל למה שהוא לורה כככרת לחנס זה הוא

באור נרבוני לספר מורה נבוכים חלק א'

דעת ארסטו אומנם לפי דעתי הרב הנוקח מדברי צ"ק שאלשפא וצאלנגי לא וזה שיתנויה ארסטו אשר האמין כי האנושי הראשון אינו האלוה כי הוא לא יגיע לגלגל אי אפשר שיעורש זה בו כ"ש אם האמינו עם זה כי יש לורה לגלגל היא כח בו אינה אמתת האנושי ולא יודל בין לורה לגסס וצין לורה עם גסס ויהיה הגלגל מורכב ומחומר ולורה ועם היותו כלתי ואיני יודע אנה פנה לודי ואחרי ודע כי קלת צעלי העיון מאלו המדברים וכו' יורה על אמתת וזה שהעירותים עליו ממוקסם ההטעמה ומן להכס ויחכס עוד:

פרק ע דע כי זה הפרק מתייחס מאלד לאשר לפניו ר"ל עם וזה שנחבחר שם שהאלוה ית' לורה העולם כי גלגל ערצות כמו שאמר ארסטו בלות לו"ד שערצות העליון המוקיף בכל והוא אמרו הכה הוא הגסס הכולל האלהי ר"ל גלגל הקיפון והוא אמרו הכה כפר התבאר כי הרצון כולו לגלגל אחד והוא המוקיף בכל וזה מאלד הפליג לדקדק בלואו וצאמס שוכן עליו הראו שהוא ית' כדל מן הגלגל ואינו כח בו וכבר העירותיך ההבדל אשר בין אמרו כח בו או עמו כי יהיה לורה כדללת ולא יהי' בו אצל יהי' חלק מומנו והוא עמו שהיה ומחוינע ראשון ומפאת עמלו ולריך לך שחדע וזה שצארו ארסטו בשאע הטעמי כי כל גסס הוא צמוקס והסתפקו המפרשים בגלגל העליון כי יראו שאין לו מוקס כי הוא מוקיף הכל ואינו מוקף ועל זה אמר עליו החכס בן עזרא בפירושו לתורה ורבים חשבו שהוא האלוה לפי שאין לו מוקס והמירו זה הספק כשפירשו מאלד ארסטו שהוא צמוקס צמוקרה על שחלק מומנו צמוקס וזה כי לפי שהי' המוקס הוא חכלית מוקיף עמו כדל היה קטנו צמוקס לפי שהוא עמו לגבנונית הגלגל המחבדק בו הכבדל ואחר שהיה חלק מומנו צמוקס הכה הוא צמוקס צמוקרה על דרך אשר יתואר הדבר בזה שיחולר בו חלק מומנו והחכס צ"ר אמר כי אין זה צמוקס אמתי כי המוקס לריך שיהיה מוקיף על המוקף וזה ואם הוא עמו הכה הוא מוקף לא מוקיף גם כי איכנו צמוקרה אמתי כי וזה שיחולר הדבר ומפני חלק מומנו אינו מוקרה אמתי וארסטו אמר בגלגל העליון שהוא צמוקס צמוקרה ר"ל צמוקס אמתי על כן אמר צ"ר כי הגלגל החילון צמוקס ומפני הנושא והוא המרכז שהוא צמוקס אמתי וזה שיחולר הדבר ומפני הנושא הוא המוקרה האמתי הכה איך שיהיה הלל חרפה שכלם הסכימו על שהגלגל הקיפון אינו צמוקס על שיהיה לו מוקף כי הוא צעלמו מוקיף לא מוקף וכלל העולם אומנם הוא צמוקס ומפני חלקיו הכה מאלד חכמוי ישראל הוא מעון עולמו ואין עולמו מעבור לא ירלה שהוא ית' גסס תכלית מוקיף העולם כמו שדונו צעלי הקבלה החונים צאורה כי כל העולם אינו מוקף ואינו ית' גסס מוקיף קטנו לגבנונית העולם האומנם רלו בזה שהוא לורה העולם ולפי שהלורה שלימות לפעל הלורה ומגבלת אחרו לצלתי החפשו שרואיו הרץ מומנה והיה המוקס שלימות למקומם עד שצקשהו בטבע ומגביל אותו כי יקיף על שטחיו הי' המוקס כאלד על הלורה ונקרחת הלורה מוקס ולכן נקרא ית' מוקס ונקרא מעון לפי שהוא הלורה ומאלד הפליג שהוא המלך לגלות סתרי האלוה בלואו כבוד אלהים הסתר דבר וכבוד מלכים מקור דבר שרמו אליו בלואו שמים לרום וארץ לעומק ולז מלכים אין חקר ירלה הלל אלוה גובה שמים אומנם הם צעלי תכלית מעלה ומטה שמים לרום וארץ לעומק זהו שיעור קומה והאנושי יש לו יחס עם המחמונע או הלורה עם צעל לורה הכה הוא צעל תכלית בהנעה ואם אינו צעל תכלית צומן ההנעה והנה ח"כ כבוד אלהים הסתר דבר כי התכלית קץ והוא מוגבל וזה הלד והוא אמרם ז"ל כשצבר קצ"ה את עולמו היו השמים נמתחים והולכים עד שגבר בהם הצ"ה יראו אל היחס בין האנושי למחמונע ושאי אפשר שיהיו השמים יותר גדולים וכבוד מלכים מקור דבר כי לז מלכים אין מקר כבה והארכתי בציאור זה ר"ל איך הוא ית' מוקס העולם ומחמתו למה שההמון הרבנים הסכלים כבר לקחו הדבר כפשוטו והאמינו שהוא ית' מוקס מוקיף עד שאמרו שהלורה מוקפת הגלגלים לאין סוף ושהחמה חוטפת מן הלורה של מעלה והוא מאלד המחשור וצוקע חלונ רקיב ושהוא מאלד חכמוי ישראל שהצ"ה כלו לורה ולא הבינו מוק האור והסתכל והבן איך ציארו ית' לגלגלו שהוא כלי לו כסוף לרובד אשר בו ינהיג המליחות והוא הנכלה בלואו כי תרכב על סוקיך מרכבותיך ישועה כי בו תושיע המליחות וינהיגו כי הטל אינו טל כפשוטו כי הוא כאלד על ההשפעה וההכנה להשגה והולאת שכלנו מהכה אל הפועל עם השלמות הכבדל גם יראו על הכה הבא מאלד להיות הנפקדים כי כולד אדם עומד למות מת אדם עתיד לחיות כי כמו שלל יתהוה אדם אם לא מאלד ככה כן לא יעדר אם לא אדם ככה כי האדם לעולם אדם אם ככה אם צועל ואמת עמו ההרה צעת המחמור הוא כל האכנה לצד הכה זה גלה דעתו בזה כי השכל ההיולאני אללו הוא ההכנה לצד והשכל הפועל הוא מחוץ לא שיקשר בהכנה על שהוא לורתו כמו שצארו צ"ר וכפי הנראה מדברי ארסטו שאמר שהשכל ההיולאני כלתי כי יראה שבו חלק נפסד והוא ההכנה